

Administrațiunea și
Tipografia:
Nr. 255, piața mare Nr. 22.
Retranșate nu se pri-
mesc. Manuscrisurile nu se re-
trimit.

Revista de anunțuri:
Nr. 255, piața mare Nr. 22.
Se mai primesc în Viena
de la: Haasenstein & Vogler
(Ludw.), Heinrich Schalek, Alois
M. Dukes, A. Oppel, J. Dan-
ner; în Budapesta: A. V. Gold-
mann, M. Mészai, Eckstein-Bernat;
în Brașov: G. L. Dabbe; în Ham-
burg: A. Steiner.
Abonamentul: o seriă
completă pe o săptămână 8 cr.
5 n. timbru pentru o pu-
blicitate. Publicații mai dese
după tarife și învoială.
Cămine pe pagina III-a o
să 10 cr. v. a. său 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL II.

„Gazeta” iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajul I: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. său
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 255.

Brașov, Sâmbătă 19 Noembrie (1 Decembrie)

1888.

Brașov, 18 Noembrie v.

Cetitorii noștri cunosc cu de-a-măritura incidentul întâmplat în camera din Peșta cu deputatul național săsesc Steinacker.

De când patrioții privilegiați se sânt în dietă numai ei între ei, ne mai aflându-se acolo alți reprezentanți ai naționalităților nemaghiare afară de câțiva Sași, cari cu politica lor plină de precauțiune se feresc și în dietă de orice conflict cu cei dela putere, s'au obișnuit a, nu mai suferi nici o opiniune contrară în ceea ce privește politica lor de maghiarisare. Cu alte cuvinte au devenit în afacerile, ce privesc interesele lor de rasă, și mai teroriști decât erau înainte.

Apetitul vine mâncându și este lucru foarte firesc, că privilegiații din dietă, ne mai vedându în mijlocul lor reprezentate interesele naționale ale popoarelor nemaghiare, își iesu din fire de mânia, când audu accentuându-se o dată și plângerile celor desmoșteniți.

Pe deputații sași — cum amu dîsu — s'au datat ai ține în distanță urmându metoda recomandată odinioară de contele Andrassy, ca cu-o mână să le întindă ovșul, ear cu cealaltă să le arate biciul, metodă practică până acumă cu atâta succes de cătră guvernamentalii, a căror organe aci amenință pe Sași cu puterea „sdrobitore” a d-lui Tisza, aci îi îmblândeșcu cu vorbe dulci făcându-le cele mai trumose promisiuni, decă se voru sci purta ca nise „bun patrioți.”

Cu ocaziunea încheierii sesiunei universității săsesci în Sibiu în zilele aceste, se schimbaseră tocmai nise vorbe dulci între membrii universității și reprezentantul guvernului comitele prov. al Sasilor, așa că privilegiații din dietă numai la aceea nu se gândeau, ca în aceste momente să fiă întâmpinați din sinul reprezentanților sași cu acușatiuni pentru politica stricaciôsă și nedreptă ce-o urmărescu față cu poporele nemaghiare. Nicî n'are să le pese Sasilor — își gândeau ei — de sörtea celorlalte popore, când ei au cea mai bună speranță de a se împăca cu guvernul.

Negreșitu că numai în credință, că n'are să întâmpine nici o opozițiune, deputatul guvernamental Busbach a dat pe față jocul maghiarisării laudându marile isprăvi de maghiarisare, ce se fac prin mediul orașelor, în a căror frunte merge capitala Budapeșta, și formulându astfel teoria maghiarisării. Și erăși numai în această credință privilegiații din drepta și stânga maghiară au aplaudat vorbirea deputatului Busbach.

Care a fost însă surprinderea lor, când au vedutu, că în mânia vorbelor de împăcare schimbate în Sibiu, se redică din mijlocul Sasilor un deputat spre a con-

stata, că însăși dieta prin aprobarea afirmărilor făcute de deputatul guvernamental Busbach a recunoscut, că uneltirile de maghiarisare există și că adevărate și juste sunt prin urmare plângerile poporelor nemaghiare.

Înzadaru s'a aprinsu președintele dietei făcându imputările cele mai nemeritate deputatului Steinacker, înzadaru s'a infuriat și d-l Tisza, tractându-l c'unu dispreț, care nu pöte servi decât numai spre blamă unui ministru-președinte și bărbat de stat, căci constatarea era deja făcută și lumea cea mare era pusă în pozițiă a judeca pe a cui parte se află adevărul.

Teroriști din fire, cum sunt, deputații șoviniști unguri nu s'au mulțumit cu scandalul, ce l'au provocat în dietă prin strigările lor de reprobare în contra lui Steinacker, ci, cunoscându împrejurările private ale omului și-au dîsu: stați că o să-l învățăm noi minte, ca altădată să nu ne mai pötă da de gol înaintea lumii!

Și-au dîsu și s'au dusu la ședința camerei comerciale și industriale din Peșta spre a ține aici judecată asupra lui Steinacker, care este secretarul salariat al acestei camere. L'au luat pe bietul om la refoc pentru cuvintele pronunțate în dietă, au propus să i se esprime desaprobarrea camerei și să-l provöce ca să-și cëră iertare, ba unii au cerut chiar destituirea lui din postul de secretar.

În urmă l'au citat înaintea ședinței și după ce l'au terorizat și l'au dăscălit ca pe un copil de școlă neascultător, Steinacker, negreșitu sub presiunea circumstanțelor sale materiale, deöcece postulu său de secretar îi aduce un salariu anual de 3800 fl., și-a cerut în fine iertare, promițându, că „în viitor se va abține dela orice activitate și aserțiune în graiu și în scris, care ar puté să fiă contrară opiniunii publice și intențiunilor camerei.”

După acestu incidentu regretabilu, lui Steinacker nu i-a mai rămasu alta, decâtu aș depune mandatul său de deputat, căci devenind sclavul părerilor camerei comerciale din Peșta nu mai puté reprezenta liber și independentu părerile alegătorilor săi. În ședința dela 28 Noembrie a. c. președintele dietei a și datu ceteris scrisorei prin care Steinacker își depune mandatul său.

Nu voim să ne alăturăm la aceia, cari acum aruncă cu petrii în contra deputatului Steinacker din cauza purtării sale, după ce ei înșiși au pricinuit o printr'o ne mai pomenită violentare a conștiinței sale. Regretăm adencu întâmplarea, mai ales în împrejurările triste de față, dër faptul în sine nu ne oferă nimic nou.

Cetitorii noștri știu foarte bine, că în modul acesta se terorizează sute și mii de bărbați naționali în țară, fiindu persecutați până și

în viața lor cea mai intimă familiară pentru convingerile lor.

Nouă este pentru noi numai și numai împrejurarea, că acum acestu felu de terorizare și de violentare au început a se face și asupra convingerilor și conștiinței deputaților.

Atâta a mai trebuit, spre a pune vörü liberalismului și constituționalismului ungurescu, ca și unu deputat să nu mai aibă libertatea convingerilor și a părerilor sale, ca și imunitatea deputaților să fiă vätemată în numele „patriotismului”, ce se practică pe strade.

Și apoi să ne mai mirăm de procesul generalului Doda?

Chiar în sinul deputaților unguri s'a revoltat conștiința pentru unu moment, vedându cum camera comercială din Peșta prin terorizarile ei violöză principiului independenței dietei, și ei în frunte cu Apponyi au cerut o ședință secretă spre a discuta casul cu Steinacker.

Dér a intervenit d-l Tisza ca Mephisto cu staturile lui de oportunitate, a luat în apărare „intențiunile patriotice” ale camerei comerciale și a arătat cătră de greu este pentru șoviniști a desaproba procederea ei.

Atunci s'au unit șoviniștii și au convenit cu toții să nu se mai facă nici o vorbă despre violentarea lui Steinacker.

Așa s'a înmormentat în dietă independența deputaților nemaghiari!

D-l Tisza a susținutu, că nu vede în acesta ignorare a afacerii Steinacker unu „casu precedentu periculosu.”

Nu vede până ce voru fi șoviniștii la putere; dër cine le-a dat garanția, că nu-o voru perde niciodată?

D-l Mocsary scia odinioară să presente conaționalilor săi icöna pătâniilor istorice și să le aducă aminte și de timpuri mai grele și mai furtunose. Cum de nu s'a auzit de astădată resunându vocea lui în contra violentării conștiinței și în apărarea imunității deputaților?

Cestiunea limbei în Belgia.

În zilele trecute amu înregistrat încă unu faptu petrecutu în Austria, care dovedesce că cestiunea limbei a făcutu încă unu pasu înainte în înțelesul egalei îndreptăți, de astădată în profitul limbei polone.

Ađi înregistrăm totu unu asemenea faptu îmbucurătoru, petrecutu în Belgia, unu altu stat civilizat, și anume în favorul limbei flamande.

În ziua de 27 Noembrie s'a desbatut în parlamentu asupra folosinței limbei flamande la pertractările judecătorești. Deputatul Coremaus din Anvers a ținutu cu această ocaziune, pentru întâia dată de când există parlamentul belgian, o vorbire în limba flamandă. Publicul din tribune, care erau pline cu Flamand, a aplaudat atätu de fur-

tunosu, încätü președintele camerei puse de se deteră afară mai mulți ascultători, amenințându, că în casu d'a se repeți aplausele va pune să se deserte tribunalele. Deputații flamand protestară energicu în contra acestei procederi a președintelui, fiindu susținuți și de alți deputați. Majoritatea clericală a primitu apoi dispozițiunea, că „procurorü în provinciile flamande trebuie să se folosescă în acușatiunile lor de limba flamandă și totu asemenea acușatiunilor.”

Acestea se întâmplă în țările civilizate într'unu timp când la noi se nătură limbile nemaghiare de pe toate terenle vieții publice.

Șoviniștii unguri să ia aminte.

Rusia și Franca.

După scirile ce le primesc „Extrablät”, opini publică în Rusia devine mai ostilă Germaniei pe fiecare zi. Acesta din cauză, că Rușii cred că ultimele fapte politice ale Germaniei sunt în contra intereselor rusești.

Acastă împrejurare face ca Rușii să se apropie totu mai multu de Franca. Și bănuiele de mai sus sunt împărțite chiar și în cercurile guvernamentale.

Apropierea, despre care este vorba, se va face mai multu în sensu pacificu și nu în așa mod, ca să pötă supăra pe vre unulu dintre aliați. Ruși voru face alianță astfel, ca în aparență să nu apară ca adevărată alianță, ci numai ca o făgăduială că-i voru ajuta pe Francezii la casu când ar fi atacați de vre o putere.

Pregătiri militare.

Precum se comunică din Viena, comisiunea bugetară intrându-se și capitulul bugetului apărării naționale venind în discuțiune, ministrul landwehrului răspunde la diferite cestiuni, cari i-se puseseră, declarându, că trebuie să se prevadă mobilizarea landwehrului. Situațiunea generală militară și situațiunea politică ceru o sporire considerabilă a armatei. Se voru lua măsuri pentru ca landwehrul să răspundă la cerințele trupelor de campanie. Se fabrică 30,000 de pușci pe lună.

Corpul trupelor rusești pentru paza granițelor se va spori cu öce brigade, precum spune „Grașdanin”, și nouele brigade voru fi așezate cu deosebire la granița vestică. În casu de mobilizare, trupele de pază a granițelor voru forma sotni călărețe, care se voru întrebuița în antegarda armatei.

„Kolozsvar” despre România.

Guvernamentalul „Kolozsvar” din Clușiu, vorbindu despre constituțiunea noului ministerü în România, dice că e mai multu decâtu sigur, că această constituțiune nu pöte rămâne durabilă. Apoi continuă astfel:

„Pe când pressa României năvălesce cu furie asupra noastră; pe când acolo s'au înființat foi cu scopul, ca pe noi Maghiarii să ne înspăimănte pentru marea tirănie ce-o manifestăm față cu cumetrii români de aici; pe când există spulbe-

rați de aceea, cari visază de o Românie mare, intrând în aceea pe toți cu-metrii din vecinătate: pe atunci în mica Românie toate merg spre ruină; partidele se ridică una contra alteia și în mânia lor derăpăna pacea internă și constituția României. Astfel de elemente nu sunt în stare să susțină nici o țară mică, cu atât mai virtuosă apoi n'ar fi în stare să susțină una mare.

Starea lucrurilor în România dăce „Kolozsvar“, că este asemenea celor din Boemia. Constituția este numai o jucărie de copii. Partida vechilor conservatori este publică recunoscută ca periculoasă pentru stat și pentru tron; pe când junimii vrău să meargă înainte, pe atunci vechii conservatori nici nu vrău să audă de progres, ei numai în timpurile trecute, în lumea cea bună a boierilor, voescă să trăiescă. Un astfel de guvern nu poate progresa. Fôia ungurescă este sigură, că România va avé să trecă peste mari schimbări și dăce că are să trecă multă timp, până când România va apuca erăși pe drumul cel bun, pe care să potă merge înainte.

Ce păcat, că cei din România fac lucrurile de capul lor și nu cer sfaturile fôiei unguresce!

Dealtminte n'ar strica să nu mai scrie flécuri „Kolozsvar“ și să se măture dinaintea casei lui, înainte de a se interesa de casa altuia.

SCRILE PILEI.

În Budapesta s'a dat un concert, și în quartetul Hubay-Popper o cântăreță a cântat trei cântece germane, puse pe note de trei componiști germani cu textul a trei poezii germane. „Budapesti Hirlap“ a și vădit în acesta o trădare de patrie și reclamă o aspră pedepsire din partea guvernului, fiindcă s'a insultat „patria maghiară“ prin aceea, că la un concert al duoră profesori dela academia ungurescă de musică s'a cântat nemșese în edificiul redutei din „capitala maghiară“ înaintea unui „public maghiar“. Și ministrul Albin Csaky, care a asistat la concert, să pedepsescă cum se cuvine — așa cere între rënduri fôia ungurescă — ca superior al academiei de musică, această rușine adusă onorei naționale.

Mari sunt minunile lui Belzebub!

Ca membră activă cu 1 fl. pe an la „Reuniunea femeilor române văduve“ din loc s'a mai înscris d-na Paraschiva Vlaicu, ér dela o d-nă E. P. s'au trimis pentru fondul reuniunii 2 fl. Bine ar fi, decât am înregistra câtă mai destă asemenea scrii.

Starea sanitară în comitatului Solnoc-Dobca a fost în luna Octomvre nefavorabilă. În Reteag, Coseiu și Ursu de sus a bătuită pojarul, în Nusfalău, Mălin și Bretea a bătuită difterita.

Inteligența română din Clușiu împreună cu tinerimea română universitară au avut în tòmna acesta trei petreceri cu danț. Cea din urmă s'a dat la 25 Noemvre n. „Cadrilele“ și „Romanele“ s'au jucat de vr'o 30 de părech. De altă parte femeile române din Clușiu au de gând să înființeze o reuniune română de femei pentru Clușiu și provincie. Le dorim câtă mai grabnică realizare a acestei nobile idei!

Ni-se scrie, că mare pierdere au suferit credincioșii parohiei gr. or. din Albac, cari după multă ostenelă și cu mari încordări își ridicară în anul acesta o biserică frumoasă; o parte din temelie bisericii însă, fiind în apropiere de țermurii Arieșului, se cufundă; edificiul întreg s'a crepat, ér turnul s'a plecat la o parte. Astfel autoritatea administrativă s'a vădit silită a opri fosirea acestei biserici, căreia nu-i mai

lipsia decât arangiamentul intern; ba împreună cu ea opri și folosirea vechii biserici de lemn, care se află în nemijlocită apropiere de noua biserică. Arhitectul întreprinștor n'are nici o cauciune și astfel credincioșii numitei parohii se află în o situațiune din cele mai grele.

Bugetul orașului Deșiu pe anul 1889 arată: 48,491 fl. cheltuel ordinare, 12,821 fl. cheltueli extraordinare, 49,749 fl. venituri ordinare, 11,664 fl. venituri extraordinare. Aruncul comunal e de 32 procente.

Orașul Breșcu din comitatul Treiscaune s'a transformat în mare comună, cu aprobarea ministrului de interne.

Din Galați i se scrie „Românului“, că o fôrte mare mișcare domnesce în portul acelu oraș. Grânele au început din nou a se urca.

D-l V. Alexandri și-a reluat funcțiunile sale de ministru al României la Paris. „Figaro“ confirmă, că d. Alexandri a dus diferite manuscrise ale reginei Elisabeta spre a fi publicate în Franca.

Guvernul turcesc a confiscat din nou un număr din țiarul albanes „Squiepetari“, ce apare în Bucuresci.

D. Herstein, președintele confederațiunei elvețiane, a murit.

Altă patrula concertă cu abonament ală orchestrei orașenești se va da Duminecă în 2 Decemvre n.

Pressa săsescă și incidentul Steinacker.

„Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“, organ național săsesc, se exprimă astfel cu privire la incidentul cu Steinacker în dieta ungurescă:

„... Am fost distul ieri deja, că nu a fost bine ales momentul, de a vorbi despre cestiunea naționalităților în mijlocul debaterilor asupra proiectului de regali. De altminte deputatul Steinacker a atins numai corda ce a bătut-o Busbach. De ce să fi permis unuia, ceea ce altuia se interdice? Președintele camerei și ministrul-președinte au procedat cu o aspră surprinștore, cu tôte-că nu pentru întăia dată s'au pertractat în casa deputatilor lucrurile, pe care le-a amintit Steinacker. Și noi suntem de convingerea domnului ministru-președinte, că în această țară ar trebui să fie permisă fiecărei naționalități a se îngriji de dezvoltarea ei. De aceea însă trebuie să se permită ca un deputat să se potă exprima și în dietă, când e de părere, că în țară unei naționalități îi este oprită a se îngriji de dezvoltarea ei. Dacă în foi se ridică vre-un gravamen în contra unei apăsări, cei cari se plâng sunt îndrumați la dietă; decât vorbesc acolo, apoi sunți trădători de patrie! Și de altminte nu ar să i-se impute nimănui, că e dușman al statului, pentru-că are asemenea vederi și își exprimă convingerile sale tocmai în corpurile legiuătoare ale țerei. Căci nu se mai potă tăgădui faptul, că în Ungaria o mulțime de naționalități se plâng pentru restricțiunea ce se face vieții lor naționale din cauză, că sunt de convingeri, că față cu ele nu se respectă legea și ele nu sunt tractate cu aceeași măsură. Și decât astfel de convingeri, ce există, se exprimă în dieta țerei, în contra lor numai un mijloc este: să fiă combătute în mod obiectiv. În debaterile din cestiune înzădar am căuta o asemenea combatere.

Afacerea Steinacker.

Pressa ungurescă se ocupă cu mare plăcere de afacerea Steinacker,

ce le este deja cunoscută cetitorilor noștri. Etă ce scrie „Kolozsvar“ dela 28 Noemvre:

Unul dintre membrii camerei a propus să-l destitue pe Steinacker din postul de secretar, altul a voit să-i răspundă și mai puternic pentru purtarea lui din dietă. Fia-care orator a timbrat cu cuvinte aspre „condamnătoare“ procedura d-lui secretar al camerei. În fine președintele camerei și-a spus o limpede în față, că s'a purtat necuviincios, că pentru aceea va fi admoniat și că va trebui să promită, că pe viitor se va purta omenesc.

La acesta a răspuns d-l Steinacker, mărturisind cu vers de pocăință, că a meritat dăscălire ce i s'a dat și că nu numai odată a vorbit astfel de lucruri, cari n'ar fi trebuit să le vorbescă. A promis apoi, că se va purta bine pe viitor și că niciodată nu va mai da pretext la nemulțămiri. S'a rugat de iertare și și-a revocat voințele din dietă în optima forma.

E neplăcută a vedé o scenă ca acesta.

Etă, așa sunt acei „inimici“ ai noștri. Atăta preșesce convingerea lor! Se află încă mai mulți asemenea acestuia. Dacă cineva desbracă d'odată de pe ei pielea cea de leu de mare, se pomenesce, că sub înspăimântătorul lor costum dă de nise Steinackeri. Cum am mai puté noi sci acum, că decât pe vre-un „conducător“ sas îl ajunge mânia pe Maghiari, nu vom mai avé neplăcuta surprindere de a vedé, că cui-rassa „inimicului“ este de hărtia (mucava) și arma lui este o altă jucărie copilărescă, și că în locul unui bărbat luptător, ne pomenim că își cere iertare un demățat băiașăș intimidat?...

Spunând în cele următoare casul eroului dela Cisnădia pentru libertate, (Să scie, că Steinacker este deputat ală cercului electoral Cisnădia. — Red.), rezervându-ne a reveni asupra persoanei lui, semnalăm de astădată singur numai faptul, ca un exemplu de învățatură despre aceea: câtă preșesce în ban convingerea unui agitator sas?... Dintre membrii camerei 23 au votat pentru admoniare, ér 11 pentru destituirea din post. După votare chiămară pe Steinacker din o odă laterală unde se află în timpul discuțiunei. Stând în picioare ascultă înțrega hotărâre a ședinței, pe care baronul Frideric Kochmeister i-o comunică cam în următoarele cuvinte:

„Camera cu părere de rău a luat la cunoscință, că domnul secretar a dovedit în dieta ungurescă o atitudine necuviinciosă, ce nu se unesce cu demnitatea camerei; așa-dără, amesurat hotărâre aduse de majoritate în ședința plenară, d-ta trebuie să-ți exprimi în publică părerea de rău asupra propriei d-tale proceduri; ai să primesci desaprobară camerei și trebuie să faci promisiunea, că în viitor nici cu cuvântul, nici în scris, nici cu fapta nu vei comite astfel de lucruri, prin cari ar puté să vină în suspiciune camera, și mai cu sémă ai să declari, că vei fi credincios ideii de stat maghiar.“

La cuvintele președintelui, Eugeniu Steinacker, în mijlocul unei tăceri mute, încep să vorbescă:

„În mod obligatoric primesc admoniarea, pe care, mărturisesc publică, am merit-o în multe privințe. Ce privesc natura lucrului la locul acesta nu mi potă salva declarațiile mele, pe care le-am făcut; vor fi dără și între membrii camerei de aceea, cari nu-și vor închipui, că aceste declarații ale mele sunt așa, precum s'au înfășșat prin comentariile de mai târziu. (O voce: Asemeni membri în cameră nu se află!) Eu nu numai în viitor voi fi credincios ideii de stat maghiar, dér aceea, că până acum n'as fi fost un astfel de om, numai acela ar puté crede, care n'a înțeles bine declarațiunile mele. Asigur camera, că niciodată nu va avé mai multă ocaziune a fi nemulțămă cu mine: în contra ideii de stat maghiar nici nu voi vorbi, nici nu voi scrie. Eu totdeuna m'am mărturisit a fi maghiar. Se poté că odată s'au altă-dată am distă ceva, ce nu s'a potrivit cu modul de

vedere generală, recunoscu, că astfel de vorbe poté n'ar fi trebuit să le distă. Primind admoniarea, prea bucurat satisfăc dorințelor camerei făcend declarațiunea, că sunt credinciosul necondiționat ală ideii de stat maghiar și voi încunja pe viitor chiar și aparițiunea, că dără nu as fi așa.“

Președintele recomandă încă-odată atențiunei secretarului, ca niciodată să nu uite de promisiunea ce a făcut-o în public și să nu se lase a fi răpit de patime.

Procedura acesta a camerei de comerț și industrie din Budapesta față cu Steinacker, în ședința dela 27 Noemvre a dietei unguresce formă obiectul unor discuțiuni fôrte înfăcărâte. Nime nea nu și-a ridicat cuvântul pentru apărarea lui Steinacker. Agitațiunea, după cum se raportează diarelor unguresci, deveni în fine atât de înfăcărâtă, încât președintele dietei la cererea a lă deputat fixă pentru ziua următoare o ședință secretă a dietei pentru pertractarea acestei cestiuni.

În fine însă se porni un curent contrar din partea unora, cari deși se uneau în ideea, că procedura camerei, din punct de vedere principiar, conține ceva vătămător față cu independența dietei: din punctul de vedere al oportunității însă au aflat cu cale, că — după ce în cestiunea acesta și așa nu s'ar puté aduce un conclud unison și mai cu sémă luând în considerare, că camera a procedat din îndemnul intențiunilor ei patriotice: — ar fi mai cu scop, ca dieta să nu se ocupe cu cestiunea acesta. În urma acestei motiuni cererea privitoare la ținerea unei ședințe secrete a fost revocată.

„Ellenzék“ contra lui „Erdelyi Hirado“.

Am amintit la timpul său, că Magyary Mihály, coredactorul și editorul țiarului „Ellenzék“ din Clușiu, a intentat procesul de pressă pentru vătămăre de onore contra lui Korbuly József, redactorul țiarului „Erdelyi Hirado“, ce apare tot în Clușiu, ambele fiind țiare politice. Acest proces s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Clușiu în ziua de 21 Noemvre n. c.

Procesul a fost intentat pentru 3 scrieri deosebite apărute în „Erdelyi Hirado“ și ca autor al lor s'a declarat I. Korbuly.

Verdictul ce l'a dat curtea cu jurați din Clușiu în cauza acestui proces e următorul: Pentru două din scrierile înscrinate juriul a declarat pe Korbuly nevinovat și l'a achitat, dér pentru a treia scriere l'a declarat vinovat cu 8 voturi contra 4 și cu tôte astea l'a achitat cu 7 voturi contra 5.

Etă cum definesc „Ellenzék“ dela 22 Noemvre acest verdict:

Curtea cu jurați lasă nepedepsiți pe culpabil, în loc de a pedepsi culpa. Curtea cu jurați prin verdictul său achitator în mod formal ademenesce omenii la comiterea culpabilităților. Curtea cu jurați înțelesul deplin ală cuvântului demoraliză societatea, ce și așa este coruptă, deorece în mod evident sancționează principiul, că în societatea ungurescă se potă săvârși culpabilități fără a fi pedepsite etc.

Acum aduc foile unguresce scirea, că însuș redactorul lui „Ellenzék“ Bartha Miklos a intentat procesul de pressă redactorului lui „Erdelyi Hirado“ Iosif Korbuly.

Învățământul poporal

în Ardell, Bănat și Țara-unguresă.

Din raportul ministerului unguresc de instrucțiune pe anul școlar 1886/87 estragem următoarele date:

Numărul școlilor poporale în a-

nulă 1887 a fostă de 16.538 în 12.699 comune (față cu 15.417 școle în 12.702 comune din anul precedent). Din anul 1869 a crescut numărul școlilor cu 2738. Intre aceste 16.538 școle au fostă 16.301 școle elementare, 74 școle populare superioare, 13 școle de fete superioare și 150 școle civile. Statul a întreținut 783, comunele 1880, confesiunile 13.673 școle; celelalte au fostă școle private (171) și școle întreținute de reuniuni (31). După raportul numeric al comunelor și școlilor s'ar pute presupune, că fără-care comună are una ori mai multe școle. Dér nu-i așa. Numai 10.612 comune (cam 83-5 procente) au școlele lor, 1787 comune întrețin câte o școală populară numai în legătură cu alte comune, și 300 comune încă n'au școle. În 1869 erau însă 1598 comune fără școle.

Numărul copiilor obligați la școală a fostă în 1887 de 2.377.558 (față cu 2.324.735 din anul precedent), dintre cari 1.929.377 (1886: 1.870.083) au ceretat școlă; decî n'au primită instrucțiune 448.181 copii obligați la școală, adică 188-5 din 1000. În 1869 din 2.284.741 copii obligați la școală, au ceretat școlă numai 1.152.115, așa că atunci n'au primită instrucțiune 1.132.626 copii obligați la școală.

Numărul învățătorilor a fostă în anul 1887 cu totul 24.148 (față cu 17.792 în 1869). Ați se vine de un învățător 71-72 copii obligați la școală și 62 de copii cari ceretază școlă. Din acești 24.148 învățători au fostă 21.015 (87%) cu diplomă și 3133 (13%) fără calificățiune de învățător. Numărul învățătorilor a crescută din 1869 cu 2330, adică cu 340%.

Literatură.

„Meseriașul Român,” foia pentru învățătură și petrecere, întocmită pentru meseriași și toți iubitorii de meserii. Apare în Brașov de 2 ori pe lună și costă pe 1/2 an 60 cr. sau 2 franci. Editor și Redactor: *Barbăleu Băulescu*, președintele Reuniunii pentru sprinirea meseriașilor români în Brașov. — Nr. 22 dela 15 (27) Noevre conține: Ce se ardem?; Agricultură, industria și comerțul Germaniei; Serbarea zilei sf. Arhanghel Mihail și Gavrilă în Brașov; Domnul Destremeaux (roman), tradus din franțuzesce de S. C.; Jidanul călare (poesie), de Th. Speranță; Feliurite pentru meseriași; Multe și mărunte; Diverse; Glume; Bibliografie; Conurse pentru stipendii și ajutóre din fundațiunea „Andronicu”; Conurse; Anunț; Têrgurile dela 17-30 Noevre 1888; Posta Red.

Convorbiri Literare din Bucuresci, ce apară sub direcția d-lui *Jacob Negruș*, cuprind în Nr. 8 dela 1 Noevre: Un drum greșit (novelă), de Diliu Zamfirescu; Legenda meșterului Manole la Grecii moderni, de Lazăr Șăineanu; Poesii populare, comunicate de Alexiu V.; Don Quijote dela Mancha, trad. de S. G. Vargolici (urmare); Edelweisz, de Ed. Gruber; Istorie de nopte, Fantasie, La isvorul din pădure (poesii), de T. Bodeanu; Erată; Bibliografie; Corespondență.

Intemplantări diferite.

Derailare de tren. Trenul, care a plecat în 20 l. c. dela Brod la Sarajevo a derailat aproape de Devrient și a apucat pe o costă la vale. Nu s'a întemplantă nici o nenorocire; în cele trei vagoane, care s'au sfărmat, nu era nici un călător. Causa derailării nu se știe încă.

Un rimător monstru. În 23 l. c. în Banpotoc (comit. Hunedorei) o scrofa a fătat un purcel cu nasul slobozit preste crescetu asupra ochilor în forma unui deget și are narile în virful lui. Nasul este môle și atră în jos ca la curcani. Ochi sunt mari, situați imediat unglă lângă altul sub nas, și nu-i scopere bine genele. Gura este din jos de ochi, lungă și fără de nas. Corpul de altcum este deplin dezvoltat,

numai fără păr, și poate că ar fi trăit, dăr servitorii l'au omorât, căci presenta o figură prea urită.

Corespondența „Gazetei.”

Din Câmpia, Noevre 1888.

Onorată Redacțiune! Pe când din diferite părți locuite de Români Vi-se raportéză despre progresele vieții sociale românesce în nisuița spre cultură și civilizațiune, pe atunci nu pot lăsa fără a nu aminti și din părțile noastre un asemenea fapt de caracter național bisericesc.

E vorba éráși de sfîntirea unei biserici românesce: un lucru în adevăr nu prea important, dăr totuși de mare însemnătate, pentru că e vorba de inaugurarea muncii grele și oboștore a unei comune românesce și pentru-că în grelele împrejurări politice de astăzi acesta este aproape unicul nostru terim de activitate.

Noua biserică, la a căreia sfîntire asistau eu în ziua de 28 Augustu n. c., este biserică română gr. cat. din comuna Băla. Considerându, că această comună se află în cercul pretorial și în apropierea orașului secescu Muréști-Oșorheiu; considerându mai departe, că în jurul ei se află mai multe comune parte locuite mai cu totul de Sécui, parte locuite de Români, dăr infectate de fatalul spirit al *nemesugului* (nobilimei) unguresce: era mare necesitate, ca comuna Băla, ai căreia locuitori sunt caracterizați prin portul și obiceiurile lor curate românesce, se premergă cu un exemplu, să se arate forțele sale de viață și să devedescă sușu dișilor locuitori din jur, că Românul, oricât de nebagat în seamă ar fi din partea lor, este însă susceptibil pentru ideile mărețe și e gata să jărtfescă multă, la tot casul mai multă decât ei, pentru cultură și sciință.

Cam de aceste considerațiuni trebuie că a fost condus bunul și adevăratul preot de acolo, d-lu *Danil Rusu*, care pe lângă toate loviturile suferite în familia prin pierderea prea timpurie din viață a iubitei sale soții și a fiilor săi, rămânendu în viață numai cu o unică fiică, i-a succésu însă, grația încordatei sale stăruințe, a ridica mai acum câțiva ani o școală, ér acum o biserică frumoasă, mare și în toate privințele coréspondătoare gustului estetic modern. Românul călătoru va privi din depărtare la turnul strălucitor acoperit cu tinichea al acestei biserici și, ambiționat în inima sa, va glorifica numele acelor meritați bărbați, cari au contribuit la ridicarea acestui fălnic monument al creștinătății: Éta, această este răsplata ta, vrednicule preot! această este răsplata ta, bravele popor din Băla!

La actul solemn al sântirii acestei frumoase biserici a alergat numărósu popor din apropiere și din depărtare. A fostă această și o sêrbătoare solemnă pentru noi. Funcțiunile divine s'au oficiat prin vrednicul și sirguinciosul administratoru protopopescu, d-lu Ioan Pantea din Riciu, însoțit de preotul localu d-lu Danil Rusu și alți 10 preoți, anume d-nii: Codarcea din Pogăceua, Mera din Almaș, Varhegyi din Moisa, Augustin Aldea din Bozediu, Angelu din Lechinioara, S. Chețanu din Ercea, D. Harșa din Milășel, T. Mateiu din Craifalșu, Al. Lupan din Silivașu, I. Cătană din Toldal. Pe lângă aceștia a oficiat ca lectoru d-lu *Vasilu Vlăsa*, cooperatorul preotului localu.

După încheierea actului divin, d-lu adm. protopopescu Pantea a rostit o cuvântare plină de spirit și însuflețitoare, după care poporul adunat s'a reîntors acasă emoționat și mândru de cele vădute și auzite. Preoțimea și parte din inteligentă s'a întrunit apoi la ospitala mesă a d-lui preot localu D. Rusu, unde s'au rostit frumoșe toast în onorea Escelenței Sale Metropolitanului Vancea etc., ér ceilalți oșpeți au fostă

asemenea invitați pe la deosebiți poporenți din comună, între cari accentuez pe vrednicul curaturu primaru *Ioachim Husea* și alți fruntași din comună, ale căror case erau sêrbătoreșce arangiate pentru primirea oșpeților.

Intre oșpeți amintesc cu distincțiune pe d-lu *Georgiu Vlăsa*, fostu profesor în Blășiu și actualu capelanu castrenșu, care formă așa dicendu spiritul societății noastre.

Incheiu în fine, esprimându-mi încă odată mulțumirea mea față cu bravul popor român din Băla și vrednicul lor conducătoru, căruia nu mă îndesc că-i va succede, decât Dumnezeu îl va ține, a înființa și un fundu pentru această biserică, ceea ce ar și fi forțe de dorit.

Unu participantu.

Nutrețuri artificiale, numite și ajutătoare.

Nutrețurile ajutătoare ar aduce mari servicii agricultorilor noștri, când s'ar lua măsură la introducerea lor în sistemele noastre de cultură. Intre alte plante cari s'ar pute sêmăna pentru nutreț artificial este și muștarul alb. Această plantă se poate sêmăna în luna lui Augustu punându-se la hectaru până la 20 kilog. de sêmăntă; creșce foarte răpede, iese cam după 40 de zile dela încolțire, se poate cosi spre a se da vitelor ca nutreț verde.

Muștarul alb se poate cultiva sub toate latitudinile, reușese în toate pământurile nisipoșe de bună calitate, precum și în toate pământurile, în care reușese cultura grâului, ovésului, de asemenea reușese bine în locurile mlaștinoșe uscate.

Muștarul alb în Franța etc. se cultivă nu numai ca plantă de nutreț, ci și ca plantă industrială și ca îngrășământ verde; în casul acesta se amestecă și cu puțină sêmăntă de rapiță. Această plantă se mai sêmăna și primăvera prin luna lui Aprilie sau Maiu, și când a înflorit se oșese și se dă vitelor ca nutreț sau când a crescut cam de 30-32 centimetri se paște pe locu, cam în mică cantitate, căci consumată în mare cantitate este foarte înțantă. Când muștarul se cultivă într'un loc bun, poate să producă la hectaru până la 20.000 kilog. nutreț verde, care poate să nutrească atâtă câtă ar hrăni 4000 kilog. de fênt ordinari. Muștarul nutrindu-se atâtă din aer câtă și din pământ, sêrăcesce pământul mai puțin, și dă de prin luna lui Septemvru până când vine grăul un bun nutreț verde. Vacile de lapte când se hrănesc cu muștar verde dau unti mai multă și maibun, de aceea Francesii îl numesc și planta *untului*.

Sparceta, și mai cu sêmă sparceta de Siberia, se sêmăna pe la sfârșitul lui Iulie sau în August și reușese foarte bine în pământurile nisipoșe granie puțin ravene și lucrute câtă se poate de bine. La unu hectaru se sêmăna până la unu hectolitr de sêmăntă.

Această plantă se poate întrebuința ca nutreț verde sau uscat.

Mohorul de Ungaria nu este altceva decât mohorul nostru dus în Ungaria, unde i s'a datu o mai bună îngrijire, și în același timp și hotărât cu numele de *Mohor de Ungaria*, pe care îl aducem noi astăzi sub acestu nume, nu este altceva decât o specie de *meiu*. Mohorul creșce foarte repede și dă un bun nutreț pentru toate animalele. El creșce în pământurile calde permeabile și bogate în azot. La unu hectaru se sêmăna până la 35-45 kilg. de sêmăntă și se poate cosi de două ori când se sêmăna mai de timpurie. M. de Dombasle a făcut o experiență comparativă între nutrețul de meu ordinari și de mohor de Ungaria și a constat, că nutrețul de meu este superioru celui de mohor.

În apropiere de Gand (Belgia) după ce se recoltă grâu și secară, îngrășă pământul bine cu îngrășăminte care pot să fie mai ușor de asimilat și după aceea sêmăna planta destinată ca nutreț; negreșit că în casul acesta rezultatele sunt escelente. După cum în alte părți agricultorii luminați caută a profita de ori ce plantă ca nutreț, totu în același mod caută a profita de plantele rădăcinose, ca răpii, morcovul, sfecla etc., fiindcă aceste rădăcini, pe lângă că dau un escelent nutreț pentru vite, mai țin apa ce cuprind în timpul de iernă locu ierbei din timpul verei.

După actualul sistem de cultură, trebuie să fim rezervați la introducerea plantelor rădăcinose ca nutreț din

causa lucrărilor de întreținere ce reclamă. Dér pe câtă actuala stare a agriculturii ne impune a fi rezervați cu privire la plantele rădăcinose, cu atâtă mai mult ne impune a introduce orice plantă cu scopu de a se transforma în nutreț artificial, fiindcă am un mult nutreț vital și în același timp am un mult curăț pământul de buruienile vătămătoare agriculturii noastre și poate pe nesimțit amu pute trece la unu sistem alternativ de cultură, în agricultura mijlocie și mică; nu vorbim de cea mare, fiindcă aici s'ar pute urma unu sistem de cultură alternativ numai în casul când s'ar adopta materiile.

Sunt atâtea plante, cari se pot sêmăna ca nutreț verde, prin urmare unu agricultor inteligent și luminat va căuta totdeauna a alege pe acelea, cari îi vor conveni mai bine la sistemul de cultură pe care-l practică, și în împrejurările economice în care se găsesce.

B. S. Moga.

(„Economia Națională.”)

Congresul de tuberculoze.

Raportul d-lui Dr. Z. Petrescu asupra lucrărilor întîiului congres pentru studiul tuberculozei, ținut la Paris dela 25-31 Iulie 1888. (Urmare.)

Astfel au fost recomandate iodoformul, creozotul, esența de terebentină, creolina, encalptolul, bioderul de mercur, acidul sulfuros și acidul sulfidric, sub diferite forme farmaceutice, și prin diferite aparate de inhalațiune. Tote aceste medicamente prin acțiunea lor antiseptică sau modificătoare locală, previn sau chiar combat tuberculoza la începutul ei. Mai cu osebire preparățiunile iodice și balsamice produse o modifițiune locală, atâtă asupra țesăturilor cõtropite de bacil, câtă și asupra bacilului ei însuși.

Prin inhalațiuni metodice de nisec asemenea substanțe se poate combate o tuberculoză pulmonară începătoare, și se poate ameliora chiar o tuberculoză înaintată cu formațiune de caverne.

Aceste efecte salutarii ale inhalațiunilor antiseptice, în tuberculoza pulmonară, sunt evidente mai cu sêmă când această antisepsiă pulmonară este combinată cu unu tratamântu igienic apropiat, cum se practică în sanatoriile antitiftice.

Unu asemenea sanatoriu care merită o deosebită mențiune este sanatoriul dela Falkenstein, în Germania. Am vădită acestu sanatoriu și am rămas surprins de instalațiunile admirabile ce am vădită aci. (Va urma.)

Cursul pieței Brașov

din 29 Noevre st. n. 1888.

Bancnote românesce	Cump.	9.22	Vând.	9.24
Argint românesc		9.18		9.20
Napoleon-d'or		9.65		9.67
Lire turcesc		10.92		10.95
Imperial		9.92		9.95
Galben		5.70		5.72
Scris. fonc. „Albina“ 6%		101.—		—
„ „ „ 5%		98.—		98.50
Ruble rusesce		122.—		123.—
Discontul		6 1/2-8% pe an.		

Cursul la bursa de Viena

din 29 Noevre st. n. 1888.

Renta de aur 4%	100.70
Renta de hârtă 5%	92.05
Imprumutul căilor ferate ungare	144.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	117.—
Bonuri rurale ungare	104.25
Bonuri cu clasa de sortare	104.25
Bonuri rurale Banat-Timiș	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	104.50
Bonuri rurale transilvane	104.—
Bonuri croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinu unguresc	99.25
Imprumutul cu premiul unguresc	131.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.—
Renta de hârtă austriacă	81.95
Renta de argint austriacă	82.55
Renta de aur austriacă	106.50
Losuri din 1860	139.70
Acțiunile băncii austro-ungare	378.—
Acțiunile băncii de credit ungar.	299.50
Acțiunile băncii de credit austr.	304.20
Galben împărătesc	5.76
Napoleon-d'or	9.65
Mărc 100 imp. germane	59.67 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	121.65

Editor și Redactor responsabil: **Dr. Aurel Mureșianu.**

FARMACIA I. PSEHOFER

VIENA, Singerstrasse Nr. 15 186,12-3
la „Goldenen Reichsapfel“.

Pilule pentru curățirea sângelui, mai înainte numite „Pilule universale“, merită cu totu dreptul numirea din urmă, de ore-ce în faptă nu se există aproape nici o boală, la care nu ar fi probată în mii de casuri efectul lor miraculos. În casurile cele mai cerbice, la cari multe alte medicamente s'au întrebunțat în zadar, s'a dobândit cu aceste pilule de nenumărate ori și după un scurtă timp deplină însănătoșare. **1 cutiără cu 15 pilule 21 cr., 1 sulă cu 6 cutiäre 1 fl. 5 cr.,** la trimiteri nefrancate cu rambursă 1 fl. 10 cr.

Trimittându-se prețul înainte costă cu espedarea francată 1 sulă cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. — Mai puțin de un sulă nu se pöte trimite.

Numai acele pilule sunt de considerat ca veritabile, a cărör instrucțiune este provădită cu subscrierea I. PSEHOFER și cari pe capacul fiă-cärei cutiäre pörta totu aceeași subscriere cu litere roșii.

Au încersu o mulțime de scrisori, prin cari consumătorii acestör pilule mulțamescū pentru redobändirea sănătății lor după cele mai diferite și grele böle. Ori-cine a făcută odată încercare, recomandă acestü medicamentü mai departe.

Reproducemü aci numai câteva dintre multele scrisori de mulțämütä.

Schlierbach, 17 Februarie 1888.
Onor. Domnule! Respectuosü subsemnatulü Vö rögä a mai trimite din nou patru suluri din Pilulele D-v. in adevrü forte folositoare și escelentü purificătoare de sänge. Cu înaltä stimä
lg. Neurelter, medicü.

Hrasche lângä Flödnig, 12 Sept. 1887.
Onor D-le! D-deu a voitü ca s'ä mi între in mänä Pilulele D-v., și Vö descriu acuma succésul dobänditü: In patulü de läudä (chondeliä) mä räcisému astfelü, încätü nu mai putémü lucra, și așü fi de sigurä deä mörta, deöc nu mä-ar fi scäpatü pilulele d-vösträ admirabile. D-deu s'ä Vö binecuvintze de mü de ori pentru acéta. Am încrederea, că Pilulele D-v. mä vor însänătoșe de totä, astfel precum ele äa folosit și altora
Theresia Knitö.

Wiener-Neustadt, 9 Decembrie 1887.
Onor. Domnule! Vö exprimä cea mai căldurösä mulțämütä in numele mätușei mele, care a suferit cinci ani de catarrh chronic la stomacü. Viéta si era unü chinü și se credea deäa präpăditä. Prin întemplerä a primitä o cutiără cu escelentele Pilule ale D-v., purificătoare de sänge, și după întrebunțarea lorü mai îndelungatä s'a însänătoșat.
Josefa Weinzettl.

Miltnerzersdorf, lângä Kirchsorf, Austria de susü. 10 Ianuarie 1886.
Onor. Domnule! Binevoitü ä'mi trimite cu pošta unü sulü cu Pilulele D-tale escelentü pu-

rificătoare de sänge. Trebuie s'ä Vö exprimä cea mai îndelunätä recunoscintä in privința valörei acestör pilule, și le voi recomanda cu căldurä tuturorü suferindlorü, unde mi se va da ocaziune. Ve împuternicezä, ca despre acéta a mea mulțämütä s'ä dispunetü după vläc in publicü. Cu înaltä stimä
Theresia Kastner.

Gottschdorf, lângä Kohlbach, Silesia-Anstr. 8 Octombrie 1886.

Onor. Domnule! Vö rogä amicabilemü ä'mi trimite unü sulü cu 6 cutiäre Pilule universale purificătoare de sänge. Numai minunatelorü Pilurü ale D-v. am s'ä mulțamescū, că am scäpatü de o suferință la stomacü, care mä'a chinütä 5 ani. Aceste Pilurü nu vorü lipsi nici odatä din casa mea, și Vö exprimä prin acéta mulțämütä mea cea mai căldurösä. Cu cea mai înaltä stimä
Anna Zwickl.

Bokrbach, 28 Februarie 1888

Onor. Domnule! In luna lui Noemvrie a. tr. am comandatä la D-ta unü sulü cu Pilule. Eu precum și soția mea am observatü celü mai bun succésü; sufereamü ambii de durere de capü violentä și de scaunü neregulatü, astüfelü că eram deäa aproape de desperare, cu töte că suntemü numai de 46 ani. Și ce se vedü! Pilulele D-v. au făcut minune și ne-au scäpat de suferință. Cu stimä
Anton List.

Balsamü contra degeräturii de I. Pserhofer, de multü ani recunoscutü ca celü mai sigurü remediu contra suferințelorü de degeräturä de totü felulü, precum și spre vindecarea ranelorü învechite etc. 1 borcänelü 40 cr., cu trimiterä franco 65 cr.

Suculü-Spitzwegerich, medicamentü contra catarului, rägușelei și a tusei etc. 1 sticlütä 50 cr.

Alifä americanä contra reumatismulü, celü mai bunü medicamentü la töte suferințele rheumatice, junghiuri, Ischias (bölä de tremurü), junghiu la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Prafü contra asudării piclörelörü, 1 cutiä 50 cr. cu trimiterä francatä 75 cr.

Balsamü contra gusilorü, remediu de încredere spre lecüirea umfläturilorü la gätü. 1 flaconü 40 cr., cu trimiterä francatä 65 cr.

Essență de viață, (Picäturi de Praga) contra stomaculü stricatü, a misturei rele și greutăților de totü felulü, unü remediu de casä escelentü. 1 flaconü 22 cr.

Balsamü englezescü, 1 sticlütä 12 cr., 12 sticlütä 1 fl. 20 cr.

Afarä de preparatele aci numite se mai äffä töte specialitätile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin töte diarele austriace, și la casü, când unele din aceste specii nu s'arü äffä in depositü, se vorü procura la cerere cu promptitudine și cätü se pöte de efinütü.

Trimittäritile prin postä se efectuează iute, deäc se trimite prețul înainte, seu cu rambursä.

Trimittându-se prețul înainte, (mai bine prin mandatü postalü) este porto postalü cu multü mai efinütü, decâtü la trimiteri cu rambursä.

Prafuri (Fakerpulver) contra catarului, rägușelei, tusei etc. 1 cutiä 35 cr., cu trimiterä francatä 60 cr.

Pomadä de Tanachinü de I. Pserhofer, cea mai bunä dintre töte remediile pentru creșterea pörlului. Un borcänü 2 fl.

Plastru universalü de prof. Steudel, la rane din loviturä și impunsü, la totü felulü de bube rele și la umfläturü învechite, ce se spargü periodicü la piclöre, la degetü, la ränile și aprinderile de țite și la multe alte suferințe de acestü soiü, s'a probatü de multe ori. 1 borcänü 50 cr., cu trimiterä francatä 75 cr.

Sare universalä de curățeniä de A. W. Dulrich. Unü remediu de casä escelentü contra tuturorü urmärilorü digestiunei stricate precum: durere de cap, amezälä, cărcäi la stomach, acrelä in gätü, suferințe häemoroidale, constipațiune etc. 1 pachetü 1 fl. Cu stimä.

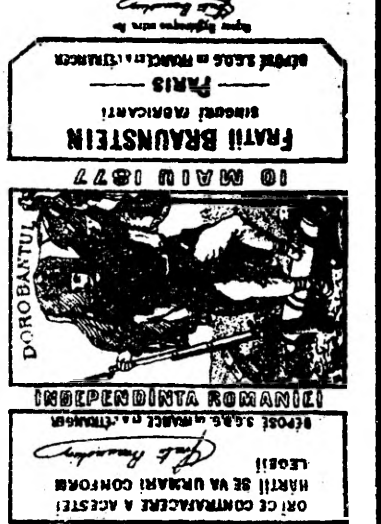
Essență pentru ochi de Romershausen, 1 buteliä 2 fl. 50 cr., 1/2 buteliä 1 fl. 50 cr.

Care este cea mai bunä härtiä pentru țigäri?

Acéstä întrebare forte importantä pentru fiä-care fumätörü de țigäri s'a stabilitü deäa in modulü celü mai nedubios.

Nu este reclamad gölä, ci unü faptü constatätü prin autoritätü scientificä de primulü rangü pe basa analizei comparative a diferitelörü härtii de țigäri mai bune, ce se äffä in comertü, că härtia de țigäri

„LES DERNIERES CARTOUCHES“ și „DOROBANTULU“

din fabrica **BRAUNSTEIN FRERES** la Parisü,
65 Boulevard Exelmans,
este cu deosebire cea mai ușörä și cea mai escelentä.

Dupä ce s'a stabilitü acéta între altele prin Dr. Pohl, profesorü la facultatea tehnicä in Viena, Dr. Liebermann, profesorü și conducetörü alü stabilimentului chemicü de statü in Budapesta, și o analizä comparativä, făcutä in Iuliu 1887 după puncte de vedere noue igienice de căträ Dr. Soyka, profesorü de Hygienä la Universitatä nemțescä din Praga, a produsü chiar rezultatulü strälucitü, că härtiele de țigäri „Les dernieres Cartouches“ și „Dorobantulü“ suntü cu 23—74% mai ușöre, și că împärtäșește fumului de utunü cu 23—77% mai puținä pärți streine, ca celelalte härtii analizate. Veritabilä este numai aceeași härtiä, a cărei Etichetä sémänä cu desemnulü aci imprimätü și care pörta firma Braunstein Freres.

Fabrica a deschisü unü depositü pentru vëndare en gros a härtiei de țigäri și a turburilorü pentru țigäri

BRAUNSTEIN FRERES,

WIEN, I. Bez., Schottenring Nr. 25,

și äffä aceste articole la töte firmele mai mari, cari au de vëndare asemenea märfuri. 193,50—50

Importantü pentru fumätorii de țigäri de härtiä este cea mai finä și cea mai bunä härtiä de țigäri

LA COCARDE

recomandatä de căträ cei mai renumitü profesori de chimia pentru că e curatä și finä și pentru că nu este amestecatä intrinseä nici unü felü de materiä stricaciösä sănătății. Acéstä härtiä a și fostü premiätä la Expositia iubilarä in Australia de sudü cu medalia de aurü, pe teme-iulü calitätii sale deosebitü de bune.

Acéstä härtiä La Cocarde precum și cartușele de țigäri făcute dintrinsa se pöte cumpära dela tütü vëndätorii de tabacü, traficantü, și dela engrosiștii de marfä de Nürnberg și de härtiä din Transilvania. Publiculü s'ä se ferescä de imitațiuni.

Ch. Schütz.

Wien.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelorü in Brașovü.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașovü la Pesta
Trenulü de persöne Nr. 307: 7 öre 10 de minute sära.
Trenulü mixtü Nr. 315: 4 öre 10 minute dimineța.

2. Dela Brașovü la Bucureșci:
Trenulü mixtü Nr. 318: 1 örä 55 minute după amedü.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașovü:
Trenulü de persöne Nr. 308: 9 öre 46 minute înainte de amedü.
Trenulü mixtü Nr. 316: 9 öre 52 minute sära.

2. Dela Bucureci la Brașovü:
Trenulü mixtü Nr. 317: 2 öre 32 minute după amedü.

A. Plecarea postelorü.

a) Dela Brașovü la Röznovü-Zernescü-Branü: 12 öre 30 m. după amedü.
b) „ „ „ Zizinü: 4 öre după amedü.
c) „ „ „ in Sécuime [S. Georgi]: 1 örä 30 minute nöptea.
d) „ „ „ la Fägärașü: 4 öre dimineța.
e) „ „ „ la Säcele: 4 öre dimineța.

B. Sosirea postelorü:

a) Dela Röznovü-Zernescü-Branü la Brașovü: 10 öre înainte de amedü.
b) „ Zizinü la Brașovü: 9 öre a. m.
c) Din Sécuime la Brașovü: 6 öre sära.
d) „ Fägärașü la Brașovü: 2 öre dimineța.
e) „ Säcele la Brașovü: 6 öre 30 minute sära.

Picäturile de stomachü MARIAZELLER,

care lucrä escelentü in contra tuturorü bölelorü de stomachü.

Neintrecute pentru lipsa de appetitü, släbiciunea stomacului, respirațiunea cu mirosü greu, umflare (vënturi), rägäälä acrä, colicä, catarü de stomachü, acrelä, formarea de päträ și näsipü, producerea excesivä de flegmä, gälbinare, greată și vomare, durere de capü (deäc provine dela stomachü), cărcäi la stomachü, constipațiune seu încuiare, încärcarea stomacului cu mändäri și bëuturi, limbricü, suferințe de splinä, ficatü și de häemorhoide. — Prețulü unei sticle dinpreunä cu prescriereade întrebunțare 40 cr., sticla indoitä de mare 70 cr.

Espediția centralä prin farmacistulü

Cari Brady, Kremsier (Moravia.)

Picäturile de stomachü Mariazeller nu suntü unü remediu secretü. Pärtile continătore suntü arätate in prescrierea de întrebunțare, ce se äffä la fi-care sticlä.

Veritabile se äffä mai in töte farmaciile.

Avertismentä! Picäturile de stomachü Mariazeller se falsificä și se imitezä de multe ori. — Ca semnü, că suntü veritabile, servește invölütörea roșia provăditä cu marca de protecțiune de mai susü, și afarä de acéta pe ficare prescriere de întrebunțare, ce se äffä la fiecare sticlä, trebuie s'ä fie arätatü, că acéta s'a tipäritü in tipografia D-lui H. Gusek in Kremsier.

Veritabile se äffä: Brașovü, farmacia Franz Kellenen, farmacia la „Biserica Albä“, farm. I. Goos; farm. Jul. Hornung; farmacia F. Iekelius W-we; farm. K. L. Schuster; farm. Heinrich G. Obert; farm. Ed. Kugler la „Higiea“; farm. G. Iekelius in Hoszufalu.

Bäile Tușnadü: farmacia Alex. Dobay. Cöhalnü: farm. Ed. Melas, farmacia Z. Wolff, Feldlörä: (Marienburg), farm. Wil. Schneider. Fägärașü: farm. v. Bildner, farm. Hermann. Sz. Szt. György: farm. Val. Beteg, farm. Barabäs Fer. 13,52—87

Rugämü pe domnii abonați ca la reînöirea prenumeräțiunei s'ä binevoiască a serie pe cuponulü mandatului postalü și numerii de pe fäșia sub care au primitü diarulü nostru pänä acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovü